

Moje zaključne misli o festivalu Vzkrik se trudijo objektivneje pogledati na dogajanje med 24. in 26. marcem, ko smo v treh večerih spremljali bralne uprizoritve sedmih novih besedil, ki so nastala pod mentorstvom Simone Semenič, in na okrogli mizi razpravljali o pomenu sodobne dramatike.

Izhajajoč iz teze, da slovenski dramatik ne gre najslabše, denimo če jo primerjamo s položajem sodobnega plesa, a da bi ji lahko šlo še veliko bolje, je eden izmed prvih pogojev za uspešnost festival Vzkrik, da se ta, kar se le da, odpre javnosti. Premnogokateri dogodek podobnega formata, ki želi preizpraševati položaj literature, umetnosti, kulture in podobno ostane na izmenjavi public med osebami, ki so v problemu prisotni, torej uveljavljajoči se ustvarjalci, a mu zaradi takšnih ali drugačnih okoliščin ne morejo kontrirati. V tem oziru je do kraja polna dvorana Skladovnice izjemno dobrodošel pojav, ki potrjuje, da zanimanje za mlado slovensko dramatiko obstaja. Vendar je treba upoštevati, da večji domet festival takega kalibra težko doseže, saj je kljub konsenzu, da je marsikatero izmed predstavljenih besedil zrelo za uprizoritev, uresničitev tega, torej preboj sveže dramatike na profesionalne odre, še vedno precej utopičen. Da bi lahko sodobna dramatike pridobila mesto, ki si ga zasluži, jo morajo posvojiti institucionalna gledališča. Bralne uprizoritve je treba premakniti iz majhnega kletnega prostora na Bethovnovi v večja gledališča, saj bodo tako z dramatiko v stik prišli ustvarjalci oziroma birokrati na položajih, ki ji lahko omogočijo svetlejšo prihodnost.

Pomembno je izpostaviti časovno bližino Tedna slovenske drame, ki v javnosti kot edina institucija opozarja na položaj slovenske dramatike. Ravno izšla tematska številka revije Literatura, prihajajoča tematska številka revije Mentor, Arsov forum, RTV-jev Panoptikum in podobni mediji so se v tem času posebej posvetili dramatik. Pri vseh teh izpostavljanjih nikoli ne uideta beseda ali dve tudi o mladi dramatik, a se pogosto med mlade dramatike prišteva dramske pisce in piske, ki so že uspeli narediti prvi preboj oziroma se generacijsko ne kvalificirajo več med mlade dramatike, če upoštevamo merila natečaja za Grumovo nagrado. Tako govoriti o mladi dramatik Simone Hamer ali celo Simone Semenič v pogovor ne vključuje dramskih avtorjev na samih začetkih svojega ustvarjanja, ki najverjetneje niso bili deležni še niti ene uprizoritve svojega besedila. Položaj mladih dramatikov lahko že v prej omenjeni Grumovi

nagradi še bolj problematiziramo, saj nagrada ni denarna, ne zagotavlja objave besedila niti prevoda v angleščino, vsega tega je deležen »odrasel« Grumov nagrajenec. S skrivanjem celotne generacije ustvarjalcev se v času, ko se intenzivno razgovarja o položaju dramatike, generira lažna podoba dejanske situacije. Da bi lahko razkrila dejansko dogajanje, bi morala pritiske za uveljavitev sodobne slovenske dramatike ustvarjati neprestano, ne le v okolici Tedna slovenske drame.

Tretja misel na katero bi se osredotočili, so sodelavci festivala. Pri tem ciljam predvsem na mlade režiserje, ki so režirali bralne uprizoritve mladih avtorjev. Skoraj vsi iz akademskega ozadja, ki so že ali še bodo vstopali v svet profesionalnih gledališč. Festival Vzkrik je tako ustvaril stik med mlado režijsko in mlado dramsko produkcijo, ki bo tako lažje v mislih našla prostor še za drugo. Po eni strani bodo mladi režiserji prej pomislili na sodobna slovenska besedila in po drugi mladi dramatik na zahteve sodobne režije. Takšno medsebojno oplajanje je zagotovo veliko trdnejše izhodišče za temeljne spremembe, kakršne si želimo. Seveda, je podobno koristna in pomembna prisotnost profesionalnih igralcev, ki preko svojih interpretacij oživljajo dramsko pisavo in pri tem učinkovito izpostavljajo tudi njene šibkosti.

Zaključimo lahko z mislijo, da je prva izvedba festivalskega dogajanja zagotovo uspešna, a ne sme predolgo sedeti na svojih lovorikah. Na novo zbudeni zagon mladih dramatikov se mora gojiti še naprej, tudi po tem, ko bo medijska izpostavljenost povezana s Tednom slovenske drame šla sčasoma v pozabo. Morda bi bilo vredno premisliti smiselnost tako intenzivnega festivala, po eni strani res v kratkem obdobju združuje veliko skupino ljubiteljev dramatike, a bi se najverjetneje taista skupina srečevala tudi na mesečnih dogodkih, ki pa bi kot prej omenjeno vztrajno ustvarjali nekakšno prisotnost sodobne slovenske dramatike. Vsekakor pa z zanimanjem pričakujemo naslednji korak organizatorjev.

Poročilo je napisal Jaka Smerkolj

{fshare id=2889}